

**BÆREKRAFT I
BERGINDUSTRIEN**

TSM – Bærekraft i bergindustrien

Protokoll for bevaring av biologisk mangfold

TSM - TOWARDS SUSTAINABLE MINING - er et program som skal sikre åpenhet om bergindustriens bærekraftsarbeid. TSM inneholder en rekke indikatorer som skal hjelpe virksomheter til å oppfylle målsetninger innen definerte områder. Resultatene publiseres årlig og en ekstern revisjon av egenrapporteringen gjøres hvert tredje år.

FNs Bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Mange av indikatorene i TSM kan knyttes opp mot dette arbeidet og er dermed med på å bidra til nasjoners bærekraftsarbeid. Det er flere av FNs bærekraftsmål som kan knyttes opp mot indikatorene i denne protokollen, disse spesielt:

Mål 14 - Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling

Mål 15 - Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold

TSM-VURDERINGSPROTOKOLL

Et verktøy for vurdering av bevaring av biologisk mangfold

Formål

Formålet med protokollen er å gi en veiledning til virksomheten når de evaluerer arbeidet med biologisk mangfold i forhold til TSM-indikatorer. Protokollen fastsetter de generelle forventningene til arbeid med biologisk mangfold som en del av TSM-initiativet. Denne protokollen skal bistå ved implementeringen av TSM-rammeverket for biologisk mangfold.

Som ved enhver vurdering av et styringssystem, kreves det faglig kompetanse for å vurdere implementeringsgraden av en systemindikator og kvaliteten til styringsprosesser og -inngrep. Bruken av denne protokollen vil derfor kreve et visst kunnskapsnivå i revisjon, systemevaluering og arbeid med biologisk mangfold. Protokollen er et verktøy for å evaluere implementeringsgraden av proaktive aktiviteter rundt biologisk mangfold, men er i seg selv ingen garanti for en effektiv gjennomføring.

Ytelsesindikatorer

Protokollen for biologisk mangfold omfatter tre indikatorer:

1. Forpliktelse, ansvarlighet og kommunikasjon
2. Planlegging og gjennomføring på virksomhetsnivå
3. Rapportering

1. FORPLIKTELSE, ANSVARLIGHET OG KOMMUNIKASJON

Formål

Denne indikatorens formål er å bekrefte at selskapet er ansvarlig og forpliktet med hensyn til bevaring av biologisk mangfold og at forpliktelsen er tydelig formidlet til relevante medarbeidere.

Forpliktelse, ansvarlighet og kommunikasjon: Vurderingskriterier

NIVÅ	KRITERIER	JA	I/A
C	<ul style="list-style-type: none"> Virksomheten oppfyller ikke alle kriteriene til nivå B.		
B	1. Øverste ledelse ¹⁵ viser forpliktelse overfor biologisk mangfold, dog ikke nødvendigvis i samsvar med intensjonen i TSM Rammeverk for biologisk mangfold.		
	2. Planer er på plass for å oppnå nivå A.		
A	1. Øverste ledelse ¹⁵ viser forpliktelse, i samsvar med intensjonen i TSM Rammeverket for biologisk mangfold og til anvendelse av hierarki for avbøtende tiltak (mitigation hierarchy) ¹⁶ for å oppnå fastsatte resultater i arbeidet med biologisk mangfold.		
	2. Forpliktelsene til bevaring av biologisk mangfold er kommunisert til relevante ansatte ¹⁷ , kontraktører og interessegrupper i nærområdet til virksomheten.		
	3. Roller og ansvar for gjennomføring av forpliktelsen er tydelige, og det er tildelt ressurser for å sikre gjennomføringen av forpliktelsen.		
AA	1. Forpliktelsen til bevaring av biologisk mangfold og implementeringen av den er underlagt uavhengig ¹⁰ verifisering/vurdering (intern eller ekstern).		
AAA	1. Forpliktelsen inkluderer en uttalt ambisjon om null netto tap av biologisk mangfold. ^{4, 13} Forpliktelsen gjelder også aktivt samarbeid med andre organisasjoner for bevaring av biologisk mangfold. Roller, ansvar og ressurser har blitt tildelt for å støtte denne forpliktelsen.		

2. PLANLEGGING OG GJENNOMFØRING PÅ VIRKSOMHETSnivå

Formål

Denne indikatorens formål er å bekrefte at planer og styringssystemer er implementert på virksomhetsnivå for å håndtere vesentlige forhold rundt biologisk mangfold.⁵

Planlegging og gjennomføring på virksomhetsnivå: Vurderingskriterier

NIVÅ	KRITERIER	JA	I/A
C	<ul style="list-style-type: none"> Virksomheten oppfyller ikke alle kriteriene til nivå B.		
B	1. Det er laget en plan for bevaring av biologisk mangfold på virksomhetsnivå og den inkluderer: ⁶ <ul style="list-style-type: none"> a) Vurdering av grunnlagsdata⁸ og lokal økologisk kunnskap der det er tilgjengelig. b) Overvåking av biologisk mangfold på virksomhetsnivå. c) Identifisering av vesentlige forhold rundt biologisk mangfold⁵. d) Identifisering av interessegrupper (ILU).		
	2. Planen er godkjent av virksomhetens øverste ledelse ¹⁵ og er under implementering.		
A	1. Plan eller styringssystem på virksomhetsnivå for å håndtere betydelige aspekter av biologisk mangfold ⁵ er implementert. Plan eller styringssystem på virksomhetsnivå inkluderer som et minimum disse elementene: <ul style="list-style-type: none"> a) Potensiell påvirkning/risiko for biologisk mangfold er vurdert. b) Spesifikke mål⁷ for vesentlige forhold rundt biologisk mangfold er identifisert. c) Handlingsplaner⁶ er utarbeidet og implementert spesielt for å nå målene for biologisk mangfold. d) Personell på virksomhetsnivå er tildelt ansvar for arbeidet med biologisk mangfold. e) Bevisstgjøring av arbeid med biologisk mangfold er inkludert i opplæringsprogrammer for relevante ansatte¹⁷. f) Virksomheten har innhentet og vurdert innspill fra og/eller engasjert viktige interessegrupper (ILU) angående forvaltning av biologisk mangfold. Implementering av planen for biologisk mangfold og måloppnåelse blir jevnlig oppdatert og rapportert til øverste ledelse¹⁵ på virksomhetsnivå.		

PROTOKOLL FOR BEVARING AV BIOLOGISK MANGFOLD

NIVÅ	KRITERIER	JA	I/A
AA	1. Virksomheten viser at arbeid med biologisk mangfold er integrert i kjernevirksomhetens styrings- og planleggingsverktøy, inkludert: a) Arbeid med årlig strategi og handlingsplan. b) Årlig budsjettarbeid.		
	2. Der er gjennomført uavhengig ¹⁰ kvalitetssikring (intern eller ekstern) av at arbeid med biologisk mangfold er implementert i virksomheten.		
	3. Virksomheten samarbeider med ILU, og spesielt organisasjoner som jobber med biologisk mangfold (lokalt, regionalt eller nasjonalt) for å støtte bevaring av biologisk mangfold.		
AAA	1. Virksomhetens bevaring av biologisk mangfold er integrert i en utvidet selskapsstrategi som inneholder minst to av følgende: a) Investeringer i forskning og utvikling som forbedrer bransjens forståelse av og bidrag til bevaring av biologisk mangfold. b) Bidra til større vitenskapelig forståelse for beskyttelse av biologisk mangfold. c) Bidra til industri- eller regionspesifikke veiledningsdokumenter som fremmer bevaring av biologisk mangfold. d) Bidra til å styrke det biologiske mangfoldet i områder utenfor virksomhetens driftsområde. e) Oppnå nasjonal eller regional anerkjennelse innen bevaring av biologisk mangfold. f) Gjennomføre en verdsetting av økosystemtjenester («ecosystem service valuation») g) Oppmuntre ansatte til frivillig arbeid i lokale tiltak for biologisk mangfold.		

3. RAPPORTERING

Formål

Denne indikatorens formål er å bekrefte at rapportering om bevaring av biologisk mangfold gjennomføres for å understøtte beslutningsprosesser og for å kommunisere arbeidet offentlig. Rapporteringen inkluderer elementer som retningslinjer, overvåking og bevaringstiltak.

Rapportering: Vurderingskriterier

NIVÅ	KRITERIER	JA	I/A
C	<ul style="list-style-type: none"> Virksomheten oppfyller ikke alle kriteriene til nivå B.		
B	1. Virksomheten rapporterer minimum årlig om bevaring av biologisk mangfold til ledelsen på virksomhetsnivå.		
A	1. Rapportering om bevaring av biologisk mangfold inkluderer: a) Intern rapportering, som understøtter ledelsens beslutningsprosesser. b) Rutinemessig publisering.		
AA	1. Den publiserte rapporteringen om bevaring av biologisk mangfold er uavhengig ¹⁰ verifisert eller gjennomgått (internt eller eksternt ^{9, 10}).		
AAA	1. Virksomheten har aktivt innhentet og behandlet tilbakemeldinger fra ILU på rapportering om bevaring av biologisk mangfold og publisert tilbakemeldingene.		

VEDLEGG 1: OFTE STILTE SPØRSMÅL

Veiledning til protokollene

1. Kilder til veiledning om bevaring av biologisk mangfold?

- Artsdatabanken: Kunnskapsbank for naturmangfold (inkludert rødlista for arter)
<https://artsdatabanken.no/>
- EU: Biodiversity strategy for 2030
https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en
- EU: Værktøjskasse til forsvar for naturen (på dansk)
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/biodiversity_advocacy_toolkit_web_da_v1.0.pdf
- FNs naturpanel (IPBES)
<https://ipbes.net/>
- ICMC har produsert dokumenter for god praksis for gruvedrift og biologisk mangfold
<https://guidance.miningwithprinciples.com/good-practice-guide-mining-biodiversity>
<http://www.icmm.com/en-gb/guidance/environmental-stewardship/2006/mining-and-biodiversity>
- International Finance Corporation (IFC): A Guide to Biodiversity for the Private Sector
https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/sustainability-at-ifc/publications/biodiversityguide
- International Union for Conservation of Nature (IUCN): Guidelines for planning and monitoring corporate biodiversity performance
<https://portals.iucn.org/library/node/49301>
- Miljødirektoratet: Naturindeks for Norge 2020: Tilstand og utvikling for biologisk mangfold
<https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2020/november-2020/naturindeks-for-norge-2020/>
- Miljøstatus: Naturmangfold
<https://miljostatus.miljodirektoratet.no/miljomal/naturmangfold/>
- SveMin: Mining with nature (på svensk)
<https://www.sve-min.se/projekt-mining-with-nature/>
- Task Force on Nature-related Financial Disclosures (TNFD)
<https://tnfd.global/>
- UNEP: biodiversity indicators for extractive companies
<https://www.unep-wcmc.org/en/news/new-study-highlights-the-need-for-impact-focused-biodiversity-indicators-for-extractive-companies>

2. Hvordan finner du ut om forpliktelsene til forvaltning av biologisk mangfold er i samsvar med TSM rammeverket for bevaring av biologisk mangfold?

Hensikten med et selskaps forpliktelser om bevaring av biologisk mangfold bør være i samsvar med intensjonen i TSM-rammeverket. Selv om det ikke er påkrevd at bedriftsforpliktelser inkluderer alle de spesifikke forpliktelsene som er identifisert i rammeverket, bør forpliktelsene demonstrere generell tilpasning til rammeverket uten å uttrykkelig referere til det.

3. Hvordan integrerer du bevaring av biologisk mangfold i virksomhetens og selskapets forretningsplanlegging?

Virksomheten må kunne vise til at bevaring av biologisk mangfold er integrert i de sentrale planleggingsprosessene for eksempel den årlige handlingsplanen, prosjekter og det årlige budsjettet. Sentrale planleggingsprosesser bør vise at aspekter av biologisk mangfold identifiseres, vurderes og at det settes tilstrekkelige budsjetterammer.

4. Hvordan måler man «null netto tap» og gjelder forpliktelsen i indikator 1 nivå AAA for eksisterende prosjekter?

Å oppnå netto null tap krever at både tap av biologisk mangfold på grunn av et prosjekt, og gevinstene som følge av implementering av hierarkiet for avbøtende tiltak (mitigation hierarchy), blir kvantifisert, for å vise at de samlede gevinstene innen biologisk mangfold er like store eller større enn tapene. Se for eksempel «Ensuring no net loss for people as well as biodiversity: Good practice principles»

([https://www.iucn.org/sites/dev/files/content/documents/ensuring_no_net_loss - bull et al 2018.pdf](https://www.iucn.org/sites/dev/files/content/documents/ensuring_no_net_loss_-_bull_et_al_2018.pdf)) for videre forklaring

Null netto tap-forpliktelsen er ment å gjelde for nye prosjekter og større utvidelser. For eksisterende prosjekter oppfordres det allikevel til å finne muligheter for å kompensere for eksisterende effekter der det er gjennomførbart.

5. Hva er "vesentlige aspekter av biologisk mangfold"?

Vesentlige aspekter ved biologisk mangfold er viktige forhold som har blitt identifisert av virksomheten gjennom undersøkelser og evalueringer. Disse følges opp med målrettet handling for å:

- oppfylle forskriftskrav
- unngå eller redusere potensielle konsekvenser for biologisk mangfold
- ta hensyn til bekymringer fra samfunnet eller andre interessenter.

Eksempler inkluderer truede og sårbare arter, vernede områder, kritiske habitater (f.eks. for dyreliv, fisk, eller planter), verdifulle økosystemer (f.eks. våtmark og myr) eller økosystemtjenester (levering av rent vann).

6. Hva er forskjellen på en verneplan og en handlingsplan for bevaring av biologisk mangfold?

En *verneplan* for bevaring av biologisk mangfold er en plan som inneholder følgende:

- Grunnlagsdata⁸ for relevante områder.
  - Grunnlagsdata må inneholde en oversikt over fordeling, forekomst og status for vesentlige aspekter ved biologisk mangfold (FAQ #5).
  - Et relevant område er et geografisk område som dekker virksomheten samt påvirket område og tilstøtende områder for tradisjonell eller annen bruk av samfunnet/interessentene, inkludert områder som potensielt kan bli påvirket nedstrøms (f.eks. vann, luft).
- Risikovurdering for biologisk mangfold.
- Handlingsplan basert på risikovurderingen for hvordan du kan bevare og (hvor det er mulig) forbedre de vesentlige aspektene av biologisk mangfold som er identifisert av grunnlagsdata.

En *handlingsplan* for bevaring av biologisk mangfold er et verktøy for å nå målene. Den kan være en frittstående plan og/eller innlemmes i et styringssystem. Mange elementer kan dekkes av planen, avhengig av risikoen som er identifisert. Elementene kan variere og kan være:

- kontroll av adgang til vesentlige biologiske mangfoldsområder
- planer for avdekking (dvs. fjerning og gjenbruk av jord og vegetasjon)
- planer for tilbakeføring og revegetering (jamfør regulerings-, drifts- og avslutningsplan)
- forskning- og utviklingsprogrammer for bedre forvaltning av land, dyreliv etc.

7. Hvilke typer bevaringsmål for biologisk mangfold kan en virksomhet etablere?

Målene for bevaring av biologisk mangfold vil være stedsspesifikke. De bør etableres for vesentlige aspekter av biologisk mangfold, og kan være relatert til:

- å opprettholde spesifikke forhold eller populasjoner under drift
- å forbedre forholdene eller spesifikke habitater
- å restaurere økosystemet etter avslutning av virksomheten

8. Hva er grunnlagsdata?

Grunnlagsdata er dataene som ble samlet inn før oppstart av virksomheten for å kartlegge lokalt biologisk mangfold. For eldre, etablerte virksomheter kan grunnlagsdata inkludere trender eller data fra et nærliggende upåvirket område eller et annet sted som ligner virksomhetens område. Samtidig må det hensyntas at tidligere virksomhet kan ha endret det lokale biologiske mangfoldet permanent.

9. Hvordan verifiseres eller vurderes rapportering om bevaring av biologisk mangfold eksternt (indikator 3)?

Fokuset vil være nøyaktigheten og konsekvent bruk av metode til de viktigste ytelsesindikatorne for biologisk mangfold. Ekstern verifisering utføres av en tredjepart.

10. Hvor lenge er interne og eksterne verifikasjoner gyldige og hvordan kan uavhengighet sikrestilles?

En intern eller ekstern verifisering som er fullført i løpet av de siste tre (3) årene oppfyller kravene til nivå AA i alle indikatorene i protokollen for bevaring av biologisk mangfold.

I større virksomheter vil dette kunne ivaretas av uavhengige revisjoner internt. I mindre virksomheter kan det være nødvendig å hende inn en ekstern konsulent for å ivareta uavhengigheten i revisjonen.

11. Kan selskapsdokumentasjon brukes til å vise engasjement på virksomhetsnivå?

Selskapsdokumentasjon (f.eks. en selskapspolicy) kan bare godtas som bevis under en egenvurdering på virksomhetsnivå eller TSM-ekstern verifisering hvis det er ledsaget av bevis for at selskapets forpliktelse blir brukt og overholdt på virksomhetsnivå. Det må være bevis på en kobling mellom selskapsdokumentasjon og praksis på virksomhetsnivå.

12. Hvordan bør regionale tilnærminger for bevaring av biologisk mangfold gjenspeiles i vurderingen?

Når flere virksomheter opererer i et enkelt økosystem, kan selskapet velge å ta en regional tilnærming til bevaring av biologisk mangfold. Dette kan også omfatte samarbeid mellom forskjellige selskaper. I disse tilfellene bør rolle- og ansvarsfordelingen mellom personell på virksomhetsnivå og regionalt personell forstås og dokumenteres tydelig. Støttesystemer bør utvikles og implementeres på passende nivå. TSM-vurderingen bør omfatte både virksomhetsnivå og regionale systemer for ytelse i virksomhetene.

13. Hvordan vurderes null netto tap i hele virksomhetens livssyklus?

En virksomhet med en uttalt ambisjon om å oppnå null netto tap bør vurdere dette målet i sammenheng med hele virksomhetens livssyklus og ikke på et enkelt tidspunkt i driftsfasen. Det er viktig å innse at virksomheten på visse stadier kan ha netto tap på biologisk mangfold til tross for avbøtende tiltak. Virksomheten bør vurdere tiltak for å redusere den økte risikoen for langsiktige virkninger på biologisk mangfold i handlingsplanene. Dette kan for eksempel gjøres ved tiltak for å hensynta biologisk mangfold i forkant av visse påvirkninger som ikke kan

PROTOKOLL FOR BEVARING AV BIOLOGISK MANGFOLD

gjenetableres i ettertid. Beregningen av null netto tap bør også inneholde planlegging og rehabilitering for avslutning av virksomheten som vil tilbakeføre påvirket område til tidligere verdier for biologisk mangfold.

Definition av nøkkelord

14. Hva er forskjell mellom «bevaring» og «vern»?

Bevaring er å ta vare på biologisk mangfold i et samfunn i endring og utvikling. Vern handler om å beskytte mot endring og/eller inngrep (f.eks. naturreservat).

15. Hvordan defineres "øverste ledelse"?

I forbindelse med policy (retningslinjer) for bevaring av biologisk mangfold betyr øverste ledelse konsernledelse (administrerende direktør og/eller styre). I forbindelse med prestasjonsmålinger betyr øverste ledelse personell på bedrifts- og/eller virksomhetsnivå med overordnet ansvar for forvaltning av biologisk mangfold.

16. Hva er hierarki for avbøtende tiltak (mitigation hierarchy)?

Hierarki for avbøtende tiltak (mitigation hierarchy) er basert på en rekke viktige trinn som må tas gjennom prosjektets livssyklus for å begrense eventuelle negative påvirkninger på biologisk mangfold. Disse trinnene inkluderer:

1. Unngå - Tiltak som er iverksatt for å unngå påvirkning fra begynnelsen
2. Begrense - Tiltak som er iverksatt for å redusere varigheten, intensiteten og omfanget av påvirkninger som ikke fullt ut kan unngås
3. Rehabilitering og restaurering - Tiltak som er iverksatt for å reparere økosystemer som er skadet eller fjernet etter påvirkning som ikke fullt ut kan unngås eller begrenses
4. Kompensering - Tiltak som er iverksatt for å oppveie eventuelle resterende, negative virkninger etter implementering av de tre foregående trinnene i hierarki for avbøtende tiltak

For mer informasjon om hierarki for avbøtende tiltak (mitigation hierarchy) se "A cross-sector guide for implementing the mitigation hierarchy" fra the International Council on Mining & Metals her:

<https://www.icmm.com/en-gb/guidance/environmental-stewardship/2015/implementing-mitigation-hierarchy>

17. Hva definisjonen på relevante ansatte?

Som relevante ansatte regnes de som har direkte eller indirekte påvirkning på eller ansvar for påvirkning på det biologiske mangfoldet.

VEDLEGG 2: HJELPEDOKUMENT: TSM-SJEKKLISTE FOR EGENVURDERING

Bevaring av biologisk mangfold

Virksomhetens navn:		Selskapets navn:	
Vurdert av:		Dato for innsending:	

Støttende dokumentasjon / bevis:	
DOKUMENTETS NAVN	LOKALITET

Intervjuobjekter:			
NAVN	STILLING	NAVN	STILLING

**BÆREKRAFT I
BERGINDUSTRIEN**

Du finner mer informasjon om TSM på:

Norsk Bergindustri:

www.norskbergindustri.no

The Mining Association of Canada:

www.mining.ca/tsm

Den internasjonale TSM-nettsiden:

<https://tsminitiative.com/>

Reproduksjon av denne publikasjonen til utdannings- eller ikke-kommersielle formål er tillatt uten skriftlig samtykke fra Norsk Bergindustri/Mining Association of Canada, forutsatt fullstendig kildehenvisning. Reproduksjon av denne publikasjonen til videresalg eller andre kommersielle formål er ikke tillatt uten forutgående skriftlig samtykke fra Norsk Bergindustri/Mining Association of Canada

©2019 The Mining Association of Canada. Varemerker, inklusive, men ikke begrenset til Towards Sustainable Mining®, TSM® og designet til buefiguren og den diamantformede firkantfiguren, er enten registrerte varemerker eller varemerker til The Mining Association of Canada i Canada og/eller andre land.